

LEVANDE HISTORIA I GÖTEBORG

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

ANN HANBERT

SAMHÄLLSUTVECKLING

STADSLEDNINGSKONTORET

Foto: Maja-Kristin Nylander – Det tysta arvet

Göteborgs Stad
Stadsledningskontoret

VERKSAMHETSBERÄTTELSE LEVANDE HISTORIA 2021

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	2
Bakgrund till uppdraget Levande Historia.....	3
Levande Historias uppdrag.....	4
Inriktning i aktiviteter.....	4
Aktivitet i samverkan.....	5
Budget och bidrag.....	6
Referensgrupp.....	6
Exempel på beviljade aktivitetsbidrag.....	7
Exempel på aktiviteter i samverkan	11
Insatser för att stärka Göteborgs Stads arbete mot antisemitism.....	12
Aktuellt 2022.....	14

Sammanfattning

Levande Historia

Levande Historias viktigaste uppgift är att utifrån historiska erfarenheter stödja satsningar för skolning av ungdomar i demokrati med respekt för alla människors lika och okränkbara värde. Insatser sker i första hand i samverkan med andra aktörer, men sker även i egen regi. Levande Historia ska vara lyhörd för signaler om händelser av relevans och hjälpa till på olika sätt genom att erbjuda stöd, förmedla kontakter och vara bollplank vid genomförande av aktiviteter.

Trots rådande pandemiläge har de flesta aktiviteter som erhållit bidrag 2021 genomförts, några med justeringar som omställning till digitalt, några försenade och några få inställda.

Under 2021 har Levande Historia mottagit ett 40 tal ansökningar vilket motsvarar samma nivå som 2019 och 2020. En del aktiviteter/erbjudanden riktade till skolor har inte gått att genomföra då skolorna minimerat antalet besökare och koncentrerat sig på undervisning. Det har funnits en stor oro för att målpuppfyllelsen skulle försämrats.

Stadens arbete mot antisemitism

2018 beslutade kommunstyrelsen att stärka stadens arbete mot antisemitism och intolerans. Levande Historias budget har förstärkts med 2 miljoner kronor årligen sedan 2019. Den utökade budgeten möjliggör mer långsiktiga satsningar. Levande Historia samarbetar med grundskoleförvaltningen för att säkerställa att det stöd som erbjuds är det som skolor efterfrågar.

Levande historia ger årligen ekonomiskt stöd till Judiska församlingens utåtriktade verksamhet. Församlingen erbjuder vittnesmål i skolor och synagogevisningar som är ett komplement till skolans undervisning om judendom och Förintelsen.

Under samma himmel med huvudman Sensus erhåller också ett årligt stöd för sina interreligiösa och interkulturella kurser för goda relationer i och utanför skolan.

Under året har Levande Historia erbjudit olika teaterföreställningar tema Förintelsen anpassade för olika åldersgrupper. I samband med föreställningarna har skådespelarna samtalat med eleverna och/eller lärarhandledningar funnits tillgängliga.

Bakgrund till uppdraget Levande Historia

I mitten av nittiotalet kunde man se ökade nazistiska strömningar bland ungdomar i Sverige. En del av dessa ungdomar förnekade Förintelsen.

Forum för levande historia

Riksdagen och dåvarande statsminister Göran Persson beslutade 1997 att man skulle genomföra en nationell informationskampanj under namnet Levande historia. Syftet var att skolorna skulle få utbildning om Förintelsen. Som en del av den nationella satsningen fick alla hushåll med barn boken ”...om detta må ni berätta” (en bok om Förintelsen i Europa 1933 – 1945).

Levande historia permanentades till en myndighet under Kulturdepartementet 2003 – **Forum för levande historia** (FLH). Idag har myndigheten ett 30 tal anställda och är belägen i Stockholm. FLH har flera regeringsuppdrag att förebygga och motverka rasism. En utbildningsatsning om olika former av rasism och intolerans i skolan i samarbete med Skolverket har genomförts. En inventering av läroböcker i historia och samhällskunskap har genomförts och ett digitalt klassrumsmaterial om rasism, källkritik och historiebruk har tagits fram. FLH har också i uppdrag att samordna regeringens nationella plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. Under 2018 och 2019 har FLH haft ett särskilt uppdrag att sprida kunskap om faran när demokratin urholkas, genom att ange och diskutera historiska exempel och lärdomar. Satsningen ska bidra till att göra demokratin mer motståndskraftig genom att förankra stödet för demokratin som styrelseskick.

FLH fick 2020 sex miljoner kronor för att genomföra en nationell satsning med förstärkta utbildningsatsningar om Förintelsen, antisemitism, antiziganism, och andra former av rasism som särskilt riktas mot målgrupper som sällan nås av myndighetens verksamhet. Olika delar av skolväsendet och folkbildningen ska vara i fokus för insatserna. Även samhällsorienteringen för nyanlända ska omfattas av uppdraget. Med den nationella satsningen fortsätter regeringens strategiska och samlade arbete för demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter och mot antisemitism, antiziganism och andra former av rasism.

Levande Historia i Göteborg

Kommunstyrelsen i Göteborg tog våren 1998 initiativ till en långsiktig, lokal satsning som kom att kallas **Levande Historia i Göteborg**. Satsningen skulle utgöra ett stöd för den nationella satsningen. Även i Göteborg var utgångspunkten Förintelsen och nazismens brott mot mänskligheten, men syftet var även att de historiska erfarenheterna skulle knytas samman med dagsaktuella frågor samt skapa förståelse för samhällets värdegrund.

Genom ett kommunfullmäktigebeslut 2002 breddades Levande Historias uppdrag att även omfatta kommunismens och andra totalitära ideologiers brott mot mänskligheten.

2005 fattade kommunstyrelsen ett beslut om att på nytt utvidga uppdraget att handla om brott i alla politiska system. Utgångspunkten för Levande Historias verksamhet är FN:s deklARATION om de mänskliga rättigheterna.

Levande Historias uppdrag

”Levande historias viktigaste uppgift är att, utifrån historiska erfarenheter stödja satsningar för skolning av ungdomar i demokrati med respekt för alla människors lika och okränkbara värde. Andra uppgifter är att motverka fördomar, totalitära ideologier samt upplysa om brott mot mänskligheten som skett och sker under olika politiska system.”

”Levande historia ska samverka med andra aktörer för att genomföra olika insatser och kan även genomföra aktiviteter i egen regi samt bidra till att andra aktörer kan genomföra aktiviteter i egen regi. Levande historia ska vara lyhörd för signaler om händelser av relevans för insatsen och vara beredd att hjälpa till på olika sätt.”

Utdrag ur Levande historias Uppdragsbeskrivning

Levande Historia ska årligen göra en redovisning till kommunstyrelsen.

Inriktning i aktiviteter

Levande Historias uppdrag är ett utvecklingsarbete och målgruppen är främst ungdomar. Det krävs ett operativt förhållningssätt och samverkan/nätverk med andra aktörer för att genomföra olika aktiviteter. Likaså krävs omvärldsbevakning för att gå i takt med samtiden och den påverkan som unga människor utsätts för. Det är en utmaning att finna metoder för ungdomar att reflektera över vår historia för att bättre förstå vår nutid. Uppdraget Levande historia är lika angeläget idag som på nittioalet. Vi ser åter en växande främlingsfientlighet i en orolig och polariserad omvärld.

Levande Historias verksamhet ska utgöra ett komplement till ordinarie verksamhet. Målgruppen ungdomar nås via skolor, föreningar, församlingar och andra organisationer. Aktiviteter erbjuds även till lärare, fritidsledare, föreningsledare och andra som möter målgruppen. Levande Historia ska vara ett lokalt kommunalt stöd till den nationella satsningen Forum för levande historia men agera organisatoriskt självständigt.

Mot bakgrund av händelserna hösten 2017 av antisemitisk karaktär, Nordiska motståndsrörelsens (NMR) demonstrationer och attacken mot judiska synagogan, gav kommunstyrelsen Stadsledningskontoret i uppdrag att ta fram ett förslag på **insatser för att stärka Göteborgs Stads arbete mot antisemitism**. Förslaget bestod av två delar där tyngdpunkten låg på kunskapshöjande, främjande och förebyggande insatser i skolan. Levande Historia är delaktig i arbetet och samarbetar med andra aktörer för att följa upp insatserna. En central fråga är vilka verktyg lärare och rektorer behöver för att kunna ta svåra samtal och konflikter i skolan och för att kunna bemöta intolerans och antidemokratiska yttringar. Levande Historia samarbetar med grundskoleförvaltningen för att säkerställa att det stöd som erbjuds efterfrågas och flera aktiviteter har initierats. Som exempel kan nämnas erbjudande om handledning.

Levande Historia samarbetar med flera aktörer vad det gäller en fortbildningsdag för lärare. 2020 för 6:e året i rad tillsammans med Globala skolan, Segerstedtsinstitutet, Vänföreningen stiftelsen Torgny Segerstedts minne, Lärarförbundet och grundskoleförvaltningen. Syftet är att bjuda på forskning, aktuella exempel och pedagogiska verktyg kring det demokratistärkande arbetet i den pedagogiska verkligheten.

Ekonomiskt stöd ges till framgångsrika modeller och metoder som pågår för att ge förutsättningar till utveckling och spridning till fler skolor såsom det Interreligiösa skolprojektet Under samma himmel och Judiska församlingens utåtriktade verksamhet (se sid 12).

2020 antogs Göteborgs Stads plan för stärkta insatser mot rasism 2020–2023. Planen har ett brett perspektiv på hur staden ska arbeta mot rasism. Levande historia kommer ekonomiskt att stödja några av de planerade åtgärderna i planen.

Aktivitet i samverkan

Enligt uppdragsbeskrivningen ska Levande Historia främst genomföra **aktiviteter i samverkan** med olika nätverk och aktörer. Idag samarbetar Levande Historia med olika föreningar, kulturförvaltningen, Center för skolutveckling, grundskoleförvaltningen, utbildningsförvaltningen, Göteborgs universitet, Segerstedtsinstitutet, Länsstyrelsen, Svenska kyrkan, Judiska församlingen, Sensus och en rad andra aktörer. Även nationella kontakter som till exempel Forum för levande historia, Svenska kommittén mot antisemitism (SKMA) och Globala skolan.

Budget och bidrag

Levande Historiska har en egen budget knuten till verksamheten.

- Levande Historiska årliga budget uppgår till 3,3 mkr
- ett förstärkt uppdrag för att arbeta mot intolerans och antisemitism ytterligare 2 mkr
- den största delen av denna summa används till sökta bidrag
- en del används i samarbeten med andra aktörer
- en del används i egen regi

	Budget	förbrukat	kvar
Levande Historia	3 300 000	3 183 000	117 000
Intolerans antisemitism +	<u>2 000 000</u>	<u>1 738 000</u>	<u>262 000</u>
Summa	= 5 300 000	4 921 000	379 000

Cirka 40 förfrågningar och ansökningar om bidrag inkom 2020. Det vill säga ungefär samma antal som 2019 och 2020. 8 ansökningar har fått avslag, övriga har erhållit hela eller delar av det sökta bidraget.

Referensgrupp

Till stöd för Levande Historia finns en referensgrupp för att bolla frågor och idéer kring uppdraget och ge synpunkter på bidragsansökningar. Där ingår representanter från grundskoleförvaltningen, utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen, ungdomsfullmäktige, och Göteborgs universitet. Levande historia har fyra fasta ansökningstillfällen per år. Ibland bjuds olika aktörer in för att till exempel presentera sin projektplan. Gruppen är rådgivande och Stadsledningskontoret fattar slutgiltigt beslut. Referensgruppen träffas fyra gånger per år.

Anpassning till pandemin

De flesta av de planerade aktiviteterna har genomförts. I vissa fall har man ställt om digitalt, antingen via livestreaming eller förinspelat material. Ett par aktiviteter har ställts in där resor varit en förutsättning. Delar eller hela bidraget har då återbetalats. En del aktiviteter/erbjudanden riktade till skolor har inte gått att genomföra. Det har funnits en stor oro för att måluppfyllelsen skulle försämrats. Skolorna har minimerat antalet besökare och koncentrerat sig på undervisning.

Exempel på beviljade aktivitetsbidrag

Heliga rum – utställning, bok, seminarier och guidningar

122 000 + 65 000 + 30 000 + 45 000

Kultursamverkan Svenska kyrkan har producerat en flyttbar inomhusutställning – Heliga rum. Utställningen består av 35 bilder från fem olika religiösa traditioner. Bilderna visar, judiska, kristna, muslimska, sikhiska och buddistiska gudstjänstlokaler utan människor vilket är ett medvetet val, då bilder på människor under bön kan uppfattas som laddade. Tanken är att bilderna ska väcka frågor hos åskådaren som – Vilka är mina heliga rum? Vilka likheter och skillnader finns i rummen? Vad fyller de heliga rummen för funktion för samhället idag? Med dessa frågor kan man närma sig bilderna i Heliga rum. Bilderna synliggör likheter och skillnader mellan de olika religionerna och människors sätt att tillbe. Heliga rum kan bli ett led i en ökad dialog och samverkan mellan olika religiösa traditioner i Göteborg. En fotobok har producerats som har delades ut till kommunstyrelsens ledamöter. I anslutning till att utställningen har visats på Stadsbiblioteket vid två tillfällen har seminarier arrangerats med bl.a. Dick Harrisson. I samarbete med Sensus studieförbund har guidade visningar kunnat erbjudas för skolklasser

Eid – festival för alla **165 000**

Levande Historia sponsrar det årliga Eidfirandet – Eid Al Fitr som är den muslimska högtiden efter fastan - Ramadan. Firandet har etablerats till en återkommande tradition/festival på Världskulturmuseet. Det har skapats en mötesplats oavsett kön, ålder, kulturell bakgrund osv. Varje år når man nära 5000 besökare. 2020 och 2021 fick man ställa om till en digitalt/online festival. Enligt Facebooks eget mätinstrument nåddes ca 20 000 av programmet.

Filmfestival Mänskliga Rättigheter **70 000**

En årlig återkommande filmfestival i november med fokus på Mänskliga rättigheter. Festivalen når ett stort antal ungdomar och lärare och kombinerar film med reflekterande samtal. Filmen som uttrycksmedel i kombination med det öppna samtalet bidrar till ökad förståelse och ökad insikt om andra människors situation. MR filmfestival består av ett stort nätverk av organisationer som engagerar sig i festivalen och ungdomar som representerar och påverkar arbetsgrupperna. Filmfestivalen har en sammanlagd budget på 840 000 och når ca 4000 besökare varje år. 2021 genomfördes festivalen både digitalt och i salong.

Fredsdagen i Domkyrkan **50 000**

Det är Göteborgs stift i samarbete med Domkyrkan, Judiska församlingen, Göteborgs universitet Stiftelsen Torgny Segerstedts Minne, Sensus och Innerstaden som årligen arrangerar Fredsdagen efter 2: a världskriget den 8 maj. Temat var Framtidsstro – fred, frihet och demokrati. Programmet filmades och sändes digitalt. Dessutom en utställning om motstånd utomhus på Domkyrkoplan samt en utställning inne i Domkyrkan.

Film och samtal - Skolbio **18 166**

Levande Historia har sponsrat kulturförvaltningens visningar för högstadiet och gymnasiet av utvalda filmer. Syftet är att öka medvetenheten och därmed förståelse för olika kulturer, och att öppna diskussionsforum om mänskliga rättigheter. Till visningarna sker efterföljande samtal med filmpedagoger eller annan relevant person. Tanken är att filmerna ska väcka livsviktiga frågor som öppnar upp för diskussion i klassrummet.

Framtidsfararen **124 100**

Framtidsfararen är en barnbok om Göteborgs historia. Under våren 2021, när staden fyllde 400 år, delades ett klassexemplar ut till varje årskurs 4–5, ca 550 klasser. Syftet var att få eleverna att intressera sig för stadens historia och få en ökad förståelse om stadens

utveckling och människors levnadsvillkor genom tiderna. Projektet genomfördes av grundskoleförvaltningens skolbibliotekscentral i samarbete med två kunniga författare och Stadsmuseets museipedagog. Tanken var att utbilda/inspirera lärare hur man kan arbeta med Göteborgs historia på mellanstadiet. Tyvärr kunde man inte erbjuda författarmöten och museielektioner IRL utan fick ställa om till digitala presentationer.

ING nätverket **30 000**

ING – nätverket (Inflytande Nätverket Göteborg) består av tjänstepersoner i Göteborgs Stad som på olika sätt arbetar med barn och ungas delaktighet. Syftet med nätverket är att dela erfarenheter, utmaningar som framgångar samt att öka den gemensamma kompetensen. En gång per termin skapas aktiviteten, Mötesplats barn och unga, med fördjupning i ett tema som är aktuellt för barn och unga i Göteborg. ING nätverket erhöll bidrag för att anordna en konferens och täcka kostnader för föreläsare och fika.

Demokratiutbildning elevråd **20 000**

Jubileumsprojektet Demokratisatsning med ungt inflytande 2021, grundskoleförvaltningen, Ungdomsfullmäktige samt Centrum för skolutveckling anordnar i samverkan en ledarutbildning riktad till högstadiets elevråd.

Syftet är att utveckla metoder för att stärka arbetet med elevdemokrati och att synliggöra samt tillgängliggöra stadens demokratiska processer. Genom att barn och unga får ökade möjligheter att bli bärare av egna processer, hålla i egna och stadens dialoger kan stadens demokratiarbete gynnas.

Charta för demokrati - Att göra demokrati i skolan **1 200 000**

Charta för demokrati är en metod framtagen av Centrum för skolutveckling för att arbeta med demokrati i skolan. Det övergripande syftet är att skapa förutsättningar för att öka medborgarnas delaktighet och inflytande med särskilt fokus på barn och unga. Chartan är en modell som utgår från skolans uppdrag och den kan hjälpa skolorna att skapa en struktur som lyfter fram de vardagliga demokratiska handlingarna samt visa på hur demokrati normeras av lärare och elever varje dag i skolan. Grundtanken är att förstärka det goda samtalet. Ansökan för 2021 gällde både förankringsfas och genomförandefas 2021, fas 1 och 2 grundskola, fas 3 och 4 gymnasieskolan. Projektledaren har föreläst i många sammanhang för att göra metoden känd att det finns ett sätt att arbeta med skolans demokratiska uppdrag som utgår från skolans dagliga verksamhet. Det har producerats en informationsfilm i samband med Västra Götaland demokratistuga.

Det är flera faktorer som påverkat resultatet av förankringsarbetet. Skolornas rektorer har inte velat starta fysiskt arbete under en pågående pandemi. Skolorna har velat minimera antalet besökare och koncentrera sig på undervisning då det funnits en stor oro för att

måluppfyllelsen skulle försämrats. Chartans konferens som planerades fick ställas in. Grundskoleförvaltningen har genomgått två stora förändringar, både vad det gäller skolområden och en ny ledningsorganisation. Elevhälsan har också omorganiserats. Grundskolans kommunikationsregler har också inneburit att det varit svårt att nå rektorer. Det har även varit svårt att nå ut till de fristående skolornas organisation.

Chartan har för avsikt att söka medel för att fortsätta förankring och genomförande 2022.

https://www.goteborg2023.com/uploads/2021/05/Kort-om-charta_v3.pdf

Camp demokrati

50 000

Unga påverkar/Social förvaltningen Nordost i samarbete med föreningen Skepsis har genomfört demokratikursen Camp Demokrati feat. Think, en kurs i kritiskt tänkande. Kursen arrangerades som två tvåveckorsperioder feriearbete med 2 x 15 elever.

Under 2 veckor fick 15 ungdomar i årskurs 9 både teoretiskt och praktiskt diskutera och kritiskt granska ämnen och begrepp som demokrati, identitet, jämställdhet, rasism, etik, rättigheter och politik. Syftet med bidraget var att komplettera kursen med gästföreläsare, hyra av material, busskort och avslutningsaktivitet.

En resa genom historien – Fusion

62 000

Föreningen Fusion sökte projektmedel för att genomföra för och efterarbete av projektet *En resa genom historien*. Föreningen har rest med en grupp romska ungdomar (16–25 år) till Förintelsens minnesplatser. Gruppen har genom workshops, föreläsningar, resan till Polens koncentrationsläger och dokumentation sedan förmedlat kunskapen vidare.

Syftet var att förmedla kunskap till dagens romer och allmänhet om romers utsatthet under 2.a världskriget. Delmål var även att bevara historier från kvarlevande äldre romer.

Pandemin har tyvärr begränsat besöken i skolor för att genomföra föreläsningarna. Föreläsningen finns filmad och dokumenterad likaså två vittnesmål.

Vi vill göra vår röst hörd – ISGR

50 000

Internationella skolan har fått bidrag för att genomföra del 3 av ett projekt *Vi vill göra vår röst hörd* med elever från skolan. Ansökan gäller kostnader för resa till Strasbourg för ett utbyte med elever från Lycee internationniers. Eleverna har förberett sig med frågor, diskussionsunderlag och material inför mötet med Europadomstolen, europeiska parlamentet, domare och politiker. Eleverna besöker även koncentrationslägret Natzweile-Struthof. Syftet är att öka förståelse för och intresset hos ungdomar att inse det viktiga i arbetet med att förmedla vad som hänt under andra världskriget.

Det är ett ambitiöst projekt som vuxit fram på skolan och utvecklats tillsammans med lärare och elever under ett års tid. Eleverna ska åka tillsammans med de franska ungdomarna till koncentrationslägret Natzweile-Struthof. Därefter samlar de gemensamt sina intryck, för att sedan få möta domare från EU-domstolen och ställa de frågor som ungdomarna har och som

vuxit fram. Det ger ett större mervärde att få träffa dessa politiker på plats, i dess högborg och ställa sina frågor än på distans.

Handbok – mot rasism

I samarbete med grundskoleförvaltningen (GSF) producerades ett material/underlag till en handbok mot rasism 2020. Arbetet pausades vt 2021. Stadsledningskontorets (SLK) och GSF bedömning var att materialet i viss mån behövde omarbetas. Efter långa överväganden i frågan om hur GSF tänkte gå vidare landade GSF i att arbetet inte kommer att resultera i en handbok som det var tänkt från början. SLK har kvar nyttjanderätt till materialet men planerar inte använda materialet i nuläget.

Exempel på aktiviteter i samverkan

Samling för demokrati – Åminnelse dagen 27 januari

15 000

Göteborgs Stad och Levande Historia ingår i en arbetsgrupp tillsammans med Länsstyrelsen Västra Götaland, Göteborgs universitet, Judiska församlingen i Göteborg och Göteborg Stads råd för den nationella minoriteten romer som årligen uppmärksammar Åminnelse dagen av Förintelsen den 27 januari.

Fortbildningsdag för lärare – Att erövra demokratin i vår tid

20 000

För 6:e året i rad arrangerades en utbildningsdag för lärare på höstlovet i samverkan med Globala skolan, Segerstedtsinstitutet, Vänföreningen stiftelsen Torgny Segerstedts minne, Lärarförbundet, Centrum för skolutveckling och grundskoleförvaltningen. Syftet är att bjuda på forskning, aktuella exempel och pedagogiska verktyg kring det demokratistärkande arbetet i den pedagogiska verkligheten. Även i år genomfördes arrangemanget digitalt. Tre föreläsningar, med möjlighet till reflektion och frågor, fördjupning och aktuella uppföljningar med både svensk och internationell inriktning. Föreläsare Henrik Arnstad, Magdalena Vogt och Mia Heikkilä.

Berättarinsatsen

I samband med den internationella konferensen i Malmö, International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA) oktober 2021 genomfördes en omfattande berättarinsats i Göteborgs skolor i ett samarbete mellan Göteborgs och Malmös Judiska församling, Forum för Levande Historia och Levande Historia i Göteborg. Ett 70 tal föreläsningar genomfördes under två dagar.

Insatser för att stärka Göteborgs Stads arbete mot antisemitism

Enligt kommunstyrelsebeslut stödjer Levande Historia judiska församlingens utåtriktade verksamhet.

EDUT vittnesmål om Förintelsen

283 000

Enligt beslut i kommunstyrelsen 2018 ges årligen ett ekonomiskt stöd på 283 000 kr till

vittnesmålsverksamheten. Edut är ett hebreiskt ord som betyder vittnesmål. Den första generationen överlevande har snart helt tystnat. Ett utvecklingsarbete pågår med den så kallade Överlevandegruppen som består av andra och tredje generationens överlevande. De besöker skolor och erbjuder gratis föreläsningar om Förintelsen. Under 2021 genomfördes både fysiska och digitala föreläsningar.

Synagoveisningar och pedagogiskt stöd för elever

167 000 + 160 000

Enligt beslut i kommunstyrelsen 2018 ges årligen ett ekonomiskt stöd på 167 000 kr. Visning av synagogan är ett led i arbetet mot demonisering av juden från antisemitiska föreställningar. Att förklara judendomen och visa att detta är gammal del av vårt Göteborg, som historiskt sett har betytt mycket för stadens utveckling, att judarna är en av de äldsta minoritetsgrupperna i Göteborg och är också ett bra bevis på att samhället kan lyckas med integration. Det omedelbara mötet med föreläsaren som visar synagogan med stolthet och samtalet med honom/henne är ett bra sätt mot avhumanisering av en hel folkgrupp. På grund av pandemin var synagogan stängd för fysiska besök januari till juni men hade telefontider 20 tim/vecka för skolelever. Församlingen ansökte om ett extra bidrag för att kunna utveckla arbetet med digitala visningar i stället för fysiska guidade synagogeturer. En introduktionsfilm till synagogan har producerats och inköp av bättre teknik för att genomföra professionella studiebesök.

https://www.youtube.com/watch?v=TPETq_o4iXw [youtube.com]

Tekniken kommer även att användas av EDUT – Vittnesmål från Förintelsen.

Under samma himmel – Sensus studieförbund

640 000

Enligt beslut i kommunstyrelsen 2018 ges årligen ett ekonomiskt stöd på 600 000 kr till en pedagogtjänst. Under samma himmel är en interreligiös och interkulturell kurs för goda relationer i och utanför skolan. Utifrån skolans värdegrund är kursen utformad för att motverka alla former av förtryck och öka förståelsen mellan människor, skapa goda samarbeten och ett varmare klimat i skolan. Under kursen möter eleverna unga människor

med olika religiös positionering. Därigenom ges de möjlighet till personliga möten som öppnar för samtal om tro, liv och identitet. Eleverna övar sig att sätta sig in i andras perspektiv, samtala och samarbeta. Tanken är att inleda ett långvarigt samarbete med de skolor där kursen ges. Kursen integreras som en del av skolans långsiktiga arbete för ökad tolerans, en ökad förståelse för olikheter och ett bättre klimat på den aktuella skolan. Sensus är huvudman för Under samma himmel.

<https://undersammahimmel.org/>

Teatersatsning tema Förintelsen

488 000

Under hösten har tre teaterföreställningar erbjudits med tema Förintelsen anpassat för olika åldersgrupper. *Historien om Bodri* med Teater Barbara för lågstadiet, *Irena ingen ängel* med Roma Teater mellanstadiet och *I skuggan av hatet växer blommor* med Teater Albatross högstadiet.

Handledning – Det icke dömande samtalet

211 000

Grundskoleförvaltningen har under året prövat en modell för handledning av pedagoger i samarbete med pedagogen Samuel Engelhardt. Syftet är att vara behjälpliga lärare i sin undervisning om Förintelsen. Erbjudna handledning och vidareutbildning till lärare som möter frågeställningar i sin undervisning som handlar om mänskliga rättigheter och diskriminering, i synnerhet antisemitism och antiziganism. Målet är att ge elever djupare kunskap om motiv och vikt av mänskliga rättigheter, varför det inte sker, samt historiska och nutida konsekvenser av detta. Metoden går ut på att lyssna i stället för att reagera. Med hjälp av ickedömande frågeställningar borrar man sig in i det som ungdomarna är arga på. Det som är viktigt är att man inte fördömer människor för att de åsikter de har. Dialog är den framkomliga vägen i den här typen av arbete med unga. Då är det inte en som bestämmer agendan utan samspelet som skapar någon form av resultat. Det bygger på relationer och handlar om att skapa respekt för varandra.

Projektet fick ställa om digitalt på grund av pandemin under våren. Den digitala föreläsningen resulterade i fem korta filmer som bygger på dilemman pedagoger ofta stöter på och på frågor som Samuel Engelhardt fick efter föreläsningen. Det finns även ett stödmaterial med tillhörande diskussionsfrågor.

https://intranat.goteborg.se/wps/wcm/connect/127470f8-eca9-4e16-b6c4-5785ffd34c8e/Ett+icked%C3%B6mande+samtal_st%C3%B6dmaterial+210517_2pdf.pdf?MOD=AJPERES

Under hösten 2021 arbetade en skola med handledning på plats i kollegiet. Projektet fortsätter 2022 och två skolor erbjuds handledning under våren 2022.

Aktuellt 2022

Tålamodets pedagogik

108 000

Tålamodet pedagogik är en fortsättning och en vidareutveckling av handledningsprojektet och det icke dömande samtalet. Under våren ska en lathund tas fram.

Upplägget för lathunden "Tålamodets pedagogik och det ickedömande samtalet" är enligt följande.

- En introduktion i tänkesättet kring det ickedömande samtalet och exempel på vilka ord man bör undvika och vilka typer av frågeställningar som är lämpliga i kontexten.
- Några utvalda fokusområden exemplifierade med breda ickedömande frågor och eventuella följdfrågor.
- Korta beskrivningar i form av "Case" av situationer då det är lämpligt att tillämpa metoden. Beskrivningarna anknyter till fokusområdena och de filmer som tidigare producerats och kommer att ingå som underlag i "lathunden".

Frihamnsdagarna

150 000

Village Impact Fund ekonomiska förening, som arrangerar Frihamnsdagarna har beviljats bidrag för att skapa förutsättningar att nå fram till och involvera unga. Frihamnsdagarna är en långsiktig satsning för att bygga upp en demokratisk mötesplats som är öppen för allmänheten att besöka, där samtal och idéer som leder till förändring uppstår.

Syftet är att undersöka och göra en sammanställning vilka frågor som unga själva tycker är viktigt att jobba med och ge dem möjlighet att påverka hur arbetet formas och utvecklas framåt. Målet är att ta fram ett samtalsstöd/material med en metod och verktyg för att kunna använda i kommande skolsatsningar och föreningssamarbeten. Därefter sprida materialet. Arbetet förväntas pågå från november 2021 till augusti 2022 med utvärdering i september. Frihamnsdagarna är ett initiativ för att stärka demokratin och en prioriterad målgrupp är unga. Unga är en särskilt utsatt grupp i samhället och har inte samma möjlighet som vuxna att göra sin röst hörd. Frihamnsdagarna ska producera ett nytt informationsmaterial som bidrar till att informera om och skapa diskussion bland ungdomar om frågor om demokrati och mänskliga rättigheter med särskilt fokus på Barnkonventionen.

Motståndskraft mot rasism

213 000

Fritid Uppdrag Angered ska genomföra pilotprojektet Motståndskraft Mot Rasism i samverkan med organisationer från civilsamhället.

Syftet är att fördjupa kunskapen om hur ungdomar i Angered upplever rasism i sin vardag, ringa in problembild och identifiera behov för att skapa viktig erfarenhetsbaserad kunskap med lokal förankring utifrån ett ungdomsperspektiv. Projektet sker i medskapande med ungdomar för att utveckla en metod att rusta ungdomar med strategier för att skapa motståndskraft mot rasism.

Foto Paula Hallgren

Carmen med förhinder

240 000

ARTHEM – Artistokano, Romano Them, den Romska teatern har satt upp den klassiska operan Carmen ur ett nutida romskt perspektiv. Musikteatern fördjupar, utmanar och kompletterar dramaten innehållsmässigt med vittnesböcker från huvudrollsinnehavarens och andra intervjuade romer. Under v 9 2022 spelades 6 skolföreställningen på Atalante med efterföljande samtal för högstadie- och gymnasieklasser. I föreställningen belyses kvinnoförtryck och rasism både i dåtid och nutid och en lärarhandledning har tagits fram. Syftet är att synliggöra vad antiziganism är, och verka för samtal för att motverka antiziganism och rasism.

Toleransparlören – Klara Ljungberg

100 000

Klara Ljungberg har tidigare fått bidrag från Levande Historia för att ta fram en handbok (Toleransparlören) i att möta rasism. I skolans värdegrund fastslås att skolan aktivt ska motverka tendenser till diskriminering och främlingsfientlighet och att intolerans ska mötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. Klara Ljungberg kommer initiera ett mer långsiktigt arbete mot intolerans på gymnasieskolor med utgångspunkt i Toleransparlören genom att bistå skolpersonal med konkreta verktyg och metoder för att möta rasism, intolerans och konspiratoriska resonemang. Besöken anpassas efter skolans specifika behov, med bl.a. bemötandetekniker och lågaffektiva frågeställningar. 10 gymnasieskolor i Göteborg väljs ut/anmäler sitt intresse och ombedes besvara ett formulär för att tydliggöra utmaningar och ev. pågående insatser för att anpassa föreläsningarna efter skolans behov. Efter föreläsningarna distribueras en webbaserad utvärdering till lärare och elever. Detta för att få en bild av hur upplägg och innehåll kan utvecklas vidare.

Projektet är förankrat hos Utbildningsförvaltningen som vill pröva att arbeta med Toleransparlören under 2022.

<https://www.toleransparloren.se/>